

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรียของประชาชนในชุมชนพื้นที่ชายแดนไทย – พม่า อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประชากรกลุ่มศึกษาจำนวน 96 คน ประชากรกลุ่มเปรียบเทียบจำนวน 192 คน โดยการสัมภาษณ์ รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน มีนาคม – เมษายน 2551 การวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยที่ความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรีย จำแนกตาม ปัจจัยประชากร ปัจจัยที่อยู่อาศัยและครอบครัว ปัจจัยการใช้มุ้งและพฤติกรรมกางมุ้งป้องกันไข้มาลาเรีย และปัจจัยการบริการสาธารณสุข

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของประชากร จำแนกตาม ข้อมูลที่อยู่อาศัยและครอบครัว ข้อมูลการใช้มุ้งและพฤติกรรมกางมุ้งป้องกันไข้มาลาเรีย ข้อมูลการบริการสาธารณสุข และข้อมูลสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 1 ปัจจัยที่ความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรียจำแนกตาม ปัจจัยประชากร ปัจจัยที่อยู่อาศัย และครอบครัว ปัจจัยการใช้มุ้งและพฤติกรรมป้องกันไข้มาลาเรีย ปัจจัยสิ่งแวดล้อม และปัจจัยการบริการสาธารณสุข

1.1 ปัจจัยประชากร

ตารางที่ 1 ปัจจัยประชากรที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรีย

ตัวแปร	N=288		ติดเชื้อไข้มาลาเรีย		OR	95%CI	p-value
	n	%	จำนวน	%			
	เพศ						
หญิง	100	34.7	19	19.0	1.00	1.66-5.27	<0.001*
ชาย	188	65.3	77	41.0	2.96		
อายุ							
มากกว่า 30 ปี	203	70.5	59	29.1	1.00	1.11-3.18	0.018*
ต่ำกว่า 30 ปี	85	29.5	37	43.5	1.88		
เชื้อชาติ							
ไทย	261	90.6	85	32.6	1.00	0.31-1.58	0.393
กะเหรี่ยง/พม่า	27	9.4	11	40.7	0.70		
ศาสนา							
พุทธ	171	59.4	56	32.7	1.00	0.65-1.76	0.799
คริสต์	117	40.6	40	34.2	1.06		
สถานภาพ							
คู่	250	86.8	77	30.8	1.00	1.13-4.48	0.022*
โสด/หม้าย/หย่า	38	13.2	19	50.0	2.25		
ระดับการศึกษา							
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	234	81.3	73	31.2	1.00	0.89-3.00	0.111
มัธยมศึกษาขึ้นไป	54	18.7	23	42.6	1.64		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปร	N=288		ติดเชื้อไข		OR	95%CI	p-value
			มาลาเรีย				
	n	%	จำนวน	%			
อาชีพ							
เกษตรกรรม ทำไร่/ทำนา	162	56.3	53	32.7	1.00	0.57-1.54	0.801
ไม่ได้ทำเกษตรกรรม	126	43.7	43	34.1	0.94		
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน							
ต่ำกว่า 3,000 บาท	242	84.0	73	30.2	1.00	1.22-4.39	0.010*
มากกว่า 3,000 บาท	46	16.0	23	50.0	2.32		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไขมาลาเรีย ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยพบว่า

เพศชาย มีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อไขมาลาเรียเป็น 2.96 เท่าของเพศหญิง (95% CI= 1.66-5.27) มีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = <0.001)

อายุต่ำกว่า 30 ปี มีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อไขมาลาเรีย เป็น 1.88 เท่าของผู้ที่มีอายุมากกว่า 30 ปี (95%CI = 1.11-3.18) มีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.018)

ผู้ที่มีสถานภาพโสด/หม้าย/หย่า มีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อไขมาลาเรีย เป็น 2.25 เท่าของ ผู้ที่มีสถานภาพสมรส (95% CI= 1.13-4.48) มีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.022)

ผู้ที่มีรายได้มากกว่า 3,000 บาท มีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อไขมาลาเรีย เป็น 2.32 เท่า ของผู้มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท (95% CI= 1.22-4.39) มีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.010)

ส่วนปัจจัย ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไขมาลาเรีย ได้แก่ เชื้อชาติ ศาสนา ระดับการศึกษา และอาชีพหลัก

1.2 ปัจจัยที่อยู่อาศัยและครอบครัว

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่อยู่อาศัยและครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรีย

ตัวแปร	N=288		ติดเชื้อไข้มาลาเรีย		OR	95%CI	p-value
			จำนวน %				
	n	%	จำนวน	%			
ประวัติสมาชิกในครอบครัว							
ไม่เคยป่วยเป็นไข้มาลาเรีย	244	84.7	76	31.1	1.00	0.28-1.04	0.066
เคยป่วยเป็นไข้มาลาเรีย	44	15.3	20	45.5	0.54		
มีชาวต่างชาติอาศัยอยู่							
ไม่มี	264	91.7	88	33.3	1.00	0.41-2.42	1.000
มี	24	8.3	8	33.3	1.00		
เดินทางพักค้างแรมนอกพื้นที่อาศัย							
ไม่เคย	167	58.0	44	26.3	1.00	1.28-3.47	0.003*
เคย	121	42.0	52	42.9	2.11		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรีย ได้แก่ การเดินทางพักค้างแรมนอกพื้นที่อาศัย โดยพบว่า

การเคยเดินทางไปพักค้างแรมนอกพื้นที่อาศัยมีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อไข้มาลาเรีย เป็น 2.11 เท่าของผู้ที่ไม่เคยเดินทางพักค้างแรมนอกพื้นที่อาศัย (95% CI= 1.28-3.47) มีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.003)

ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรีย ได้แก่ ประวัติสมาชิกในครอบครัว และ มีชาวต่างชาติอาศัยอยู่ในบ้าน

1.3 ปัจจัยการใช้มุ้งและพฤติกรรมการป้องกันไข้มาลาเรีย

ตารางที่ 3 ปัจจัยการใช้มุ้งและพฤติกรรมการป้องกันไข้มาลาเรียที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรีย

ตัวแปร	N=285		ติดเชื้อไข้มาลาเรีย		OR	95%CI	p-value
	n	%	จำนวน	%			
ใช้มุ้งกางนอนในบ้าน							
ปฏิบัติทุกครั้ง	263	92.3	86	32.7	1.00	0.24-1.4	0.228
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	22	7.7	10	45.5	0.58		
มุ้งกางนอนในบ้านหุบสารเคมี							
ได้หุบ	149	52.3	50	33.5	1.00	0.60-1.61	0.962
ไม่ได้หุบ	136	47.7	46	33.8	0.99		

จากปัจจัยการใช้มุ้งกางนอนในบ้านและ มุ้งกางนอนในบ้านหุบสารเคมี ไม่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรีย

ตารางที่ 4 ปัจจัยการใช้มุ้งและพฤติกรรมการป้องกันไข้ มาลาเรียที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรีย

ตัวแปร	N=288		ติดเชื้อไข้ มาลาเรีย		OR	95%CI	p-value
	n	%	จำนวน	%			
	เคยพักค้างแรมหรืออาศัย ในพื้นที่เสี่ยง						
ไม่เคย	165	57.3	43	26.0	1.00	1.31-3.54	0.003*
เคย	123	42.7	53	43.1	2.14		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยการใช้มุ้งและพฤติกรรมการป้องกันไข้มาลาเรียที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรียได้แก่ การสวมเสื้อผ้าปกปิดร่างกายมิดชิด โดยพบว่า

การเคยเดินทางไปพักค้างแรมหรืออาศัยในพื้นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อไข้มาลาเรียมีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อไข้มาลาเรีย เป็น 2.14 เท่าของผู้ที่ไม่เคยเดินทางไปพักค้างแรมหรืออาศัยในพื้นที่เสี่ยง (95% CI= 1.31-3.54) มีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.003)

ตารางที่ 5 ปัจจัยการใช้มุ้งและพฤติกรรมการป้องกันไข้ มาลาเรียที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรีย

ตัวแปร	N=88		ติดเชื้อไข้ มาลาเรีย		OR	95%CI	p-value
	n	%	จำนวน	%			
	มุ้งกางนอนในพื้นที่เสี่ยง ชุมชนเคมี						
ชุมชนเคมี	51	58.0	19	37.3	1.00	0.24-1.61	0.286
ไม่ได้ชุมชนเคมี	37	42.0	18	48.6	0.63		

จากปัจจัยการใช้มุ้งกางนอนในพื้นที่เสี่ยงชุมชนเคมีไม่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรีย

ตารางที่ 6 ปัจจัยการใช้มุ้งและพฤติกรรมการป้องกันไข้มาลาเรียที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรีย

ตัวแปร	N=123		ติดเชื้อไข้มาลาเรีย		OR	95%CI	p-value
	n	%	จำนวน	%			
ใช้มุ้งกางนอนเมื่ออาศัยในพื้นที่เสี่ยง							
ปฏิบัติทุกครั้ง	60	48.8	24	40.0	1.00	0.38-1.60	0.500
ปฏิบัติบางครั้ง/ไม่ปฏิบัติ	63	51.2	29	46.0	0.78		
สวมเสื้อผ้าปกปิดร่างกายมิดชิด							
ปฏิบัติทุกครั้ง	49	40.0	11	22.4	1.00	1.89-11.30	<0.001*
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง/ไม่ปฏิบัติ	74	60.0	42	56.8	4.53		
สวมไฟโล่ยุง							
ปฏิบัติทุกครั้ง	39	31.7	39	35.9	1.00	0.30-1.41	0.274
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง/ไม่ปฏิบัติ	84	68.3	14	46.4	0.45		
ใช้ยาทากันยุง							
ใช้	5	4.1	2	40.0	1.00	0.14-5.44	0.887
ไม่ใช้	118	95.9	51	43.2	0.88		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรีย ได้แก่ การสวมเสื้อผ้าปกปิดร่างกายมิดชิด โดยพบว่า

การสวมเสื้อผ้าปกปิดร่างกายมิดชิดเช่น สวมเสื้อแขน- ขายาว โดยปฏิบัติเป็นบางครั้ง/ไม่ปฏิบัติ ผู้ที่ปฏิบัติเป็นบางครั้ง/ไม่ปฏิบัติ มีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อไข้มาลาเรีย เป็น 4.53 เท่าของผู้ที่สวมเสื้อผ้าปกปิดร่างกายมิดชิดโดยปฏิบัติทุกครั้ง (95% CI= 1.89-11.30) มีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = <0.001)

ส่วนปัจจัย ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรีย ได้แก่การใช้มุ้งกางนอนเมื่ออาศัยในพื้นที่เสี่ยง สวมไฟโล่ยุง และ การใช้ยาทากันยุง

1.4 ปัจจัยการบริการสาธารณสุข

ตารางที่ 7 ปัจจัยการบริการสาธารณสุขที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรีย

ตัวแปร	N=83		ติดเชื้อไข้มาลาเรีย		OR	95%CI	p-value
	n	%	จำนวน	%			
กระท่อมได้รับการพ่นสารเคมีจากเจ้าหน้าที่							
ได้พ่น	36	43.4	13	36.1	1.00	0.34-2.04	0.689
ไม่ได้พ่น	47	56.6	19	40.4	0.83		

ปัจจัยกระท่อมได้รับการพ่นสารเคมีจากเจ้าหน้าที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรีย

ตารางที่ 8 ปัจจัยการบริการสาธารณสุขที่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรีย

ตัวแปร	N=288		ติดเชื้อไข้ มาลาเรีย		OR	95%CI	p-value
	n	%	จำนวน	%			
บ้านได้รับการพ่นสารเคมี							
จากเจ้าหน้าที่							
ไม่ได้พ่น	200	69.4	66	33.0	1.00	0.62-1.79	0.856
ได้พ่น	88	30.6	30	34.0	1.05		
ได้รับการชูปมุงจาก							
เจ้าหน้าที่							
ไม่ได้ชูป/ไม่ทราบ	143	49.7	46	32.2	1.00	0.68-1.81	0.677
ได้ชูป	145	50.3	50	34.5	1.10		
เจ้าหน้าที่เข้าเจาะโลหิตใน							
หมู่บ้าน							
ไม่มี	22	7.6	7	31.8	1.00	0.42-2.74	0.875
มี	266	92.4	89	33.5	1.07		
เจ้าหน้าที่เข้ามาปล่อยปลา							
หางนกยูงในหมู่บ้าน							
มี	205	71.2	68	33.2	1.00	0.57-1.67	0.927
ไม่มี	83	28.8	28	33.7	0.97		

จากปัจจัยการบริการสาธารณสุขพบว่าปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการติดเชื้อไข้มาลาเรีย ได้แก่ บ้านได้รับการพ่นสารเคมีจากเจ้าหน้าที่ ได้รับการชูปมุงด้วยสารเคมีจากเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่เข้ามาเจาะโลหิตในหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่เข้ามาปล่อยปลาหางนกยูงเพื่อกินลูกน้ำยุงในหมู่บ้าน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของประชากร จำแนกตาม ข้อมูลที่อยู่อาศัยและครอบครัว ข้อมูลการใช้มุ้งและพฤติกรรมกางมุ้งใช้มาลาเรีย ข้อมูลการบริการสาธารณสุข และข้อมูลสิ่งแวดล้อม

2.1 ข้อมูลที่อยู่อาศัยและครอบครัว

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของประชากรที่ติดเชื่อใช้มาลาเรีย และไม่ติดเชื่อใช้มาลาเรีย จำแนกตามข้อมูลที่อยู่อาศัยและครอบครัว

ข้อมูลทั่วไป	ติดเชื่อใช้มาลาเรีย n = 96		ไม่ติดเชื่อใช้มาลาเรีย n = 192	
	จำนวน	%	จำนวน	%
ระยะเวลาที่อาศัยในบ้านหลังปี (ปี)				
1 – 10 ปี	21	21.9	34	17.7
11 – 20 ปี	31	32.3	57	29.7
21 – 30 ปี	21	21.9	42	21.9
31 – 40 ปี	11	11.4	28	14.6
41 – 50 ปี	8	8.3	18	9.4
มากกว่า 50 ปี	4	4.2	13	6.7
ระยะเวลาเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	25.58(14.09)		24.79(14.95)	
สมาชิกในครอบครัวที่พักอยู่จริง				
1 – 3 คน	19	19.8	41	21.4
4 – 6 คน	62	64.6	127	66.1
มากกว่า 6 คน	15	15.6	24	12.5
สมาชิกเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	4.83(1.59)		4.63(1.51)	

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	ติดเชื้อไข้มาลาเรีย		ไม่ติดเชื้อไข้มาลาเรีย	
	n = 96		n = 192	
	จำนวน	%	จำนวน	%
สาเหตุที่เดินทางหรือพักอาศัยอยู่ที่อื่น (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)				
ไปทำไร่ / ทำนา	22	22.9	42	21.9
ไปหาของป่า	23	23.9	31	16.2
ไปล่าสัตว์	14	14.6	14	7.3
ไปตัดไม้ / เลื่อยไม้	6	6.3	2	1.0
ไปเยี่ยมญาติ	5	5.2	15	7.8
ไปฝั่งพม่า	6	6.3	7	3.7
ไปลาดตระเวน	5	5.2	3	1.6
ไปรับจ้างขับรถยนต์	9	9.4	2	1.0
อื่น ๆ	4	4.2	9	4.7

จากข้อมูลที่อยู่อาศัยและครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในบ้านหลังนี้ (ปี) กลุ่มที่ติดเชื้อไข้มาลาเรีย และกลุ่มไม่ติดไข้เชื้อมาลาเรีย ส่วนใหญ่ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในบ้านหลังนี้ อยู่ในช่วงเวลา 11-20 ปี ร้อยละ 32.3 และ 29.7 ตามลำดับ รองลงมาคือระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในบ้านหลังนี้ อยู่ในช่วงเวลา 21-30 ปี ร้อยละ 21.9 และ 21.9 ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกในครอบครัว (เฉพาะที่พักอาศัยอยู่จริง) จำนวนสมาชิกในครอบครัวกลุ่มที่ติดเชื้อไข้มาลาเรีย และกลุ่มไม่ติดไข้เชื้อมาลาเรียส่วนใหญ่ มีจำนวนสมาชิก 4-6 คน ร้อยละ 64.6 และ 66.1 ตามลำดับ รองลงมาคือ จำนวนสมาชิกในครอบครัวมีจำนวน 1-3 คน ร้อยละ 19.8 และ 21.4 ตามลำดับ

เส้นทางพักค้างแรมนอกที่อยู่อาศัย สาเหตุที่ได้เดินทางพักค้างแรมนอกที่อยู่อาศัย พบว่า กลุ่มที่ติดเชื้อไข้มาลาเรียส่วนใหญ่ได้เดินทางพักค้างแรมนอกที่อยู่อาศัย เพื่อไปหาของป่า ร้อยละ 23.9

รองลงมาคือไปทำไร่/ทำนา ร้อยละ 22.9 และไปล่าสัตว์ ร้อยละ 14.6 ส่วนกลุ่มไม่ติดเชื้อไข้มาลาเรีย ส่วนใหญ่ได้เดินทางพักค้างแรมนอกที่อยู่อาศัยเพื่อไปทำไร่/ทำนา ร้อยละ 21.9 รองลงมาคือไปหาของป่า ร้อยละ 16.2 และไปเยี่ยมญาติ ร้อยละ 7.8

2.2 ข้อมูลการใช้มุ้งและพฤติกรรมการป้องกันไข้มาลาเรีย

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของประชากรที่ติดเชื้อไข้มาลาเรีย และไม่ติดเชื้อไข้มาลาเรีย จำแนกตามข้อมูลการใช้มุ้งและพฤติกรรมการป้องกันไข้มาลาเรีย

ข้อมูลทั่วไป	ติดเชื้อไข้มาลาเรีย n = 96		ไม่ติดเชื้อไข้มาลาเรีย n = 192	
	จำนวน	%	จำนวน	%
ที่บ้านมีมุ้งหรือไม่				
มีมุ้ง	96	100.0	189	98.4
ไม่มีมุ้ง	-	-	3	1.6
จำนวนมุ้งในบ้าน				
1 – 2 หลัง	57	59.3	117*	62.0
3 – 4 หลัง	38	39.6	67*	35.4
มากกว่า 4 หลัง	1	1.1	5*	2.6
มุ้งเฉลี่ย (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)	4.83(1.59)		4.63(1.51)	
การปล่อยปลากินลูกน้ำ				
เคยปล่อย	4	4.2	10	5.2
ไม่เคยปล่อย	92	95.8	182	94.8
การแฉ้วางวัชพืชที่กีดขวาง				
เคยแฉ้วาง	27	28.1	60	31.3
ไม่เคยแฉ้วาง	69	71.9	132	68.7

* n = 189

จากข้อมูลการใช้มุ้งและพฤติกรรมการป้องกันไข้มาลาเรีย ผลการศึกษาพบว่า

ที่บ้านมีมุ้งใช้ กลุ่มที่ติดเชื่อไข้มาลาเรีย และกลุ่มไม่ติดไข้เชื่อมาลาเรียส่วนใหญ่ที่บ้านมีมุ้งใช้ กลุ่มที่ติดเชื่อไข้มาลาเรียที่บ้านมีมุ้งใช้ ร้อยละ 100.0 ส่วนกลุ่มไม่ติดไข้เชื่อมาลาเรียที่บ้านมีมุ้งใช้ ร้อยละ 98.4 ตามลำดับ

จำนวนมุ้งในบ้าน กลุ่มที่ติดเชื่อไข้มาลาเรีย และกลุ่มไม่ติดไข้เชื่อมาลาเรียส่วนใหญ่มีมุ้งใช้ในบ้าน 1-2 หลัง ร้อยละ 59.3 และ 62.0 ตามลำดับ

มีส่วนร่วมในการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงโดยการปล่อย ปลากินลูกน้ำ เช่นปลาหางนกยูง ปลาแกมบุงเซีย กลุ่มที่ติดเชื่อไข้มาลาเรีย และกลุ่มไม่ติดไข้เชื่อมาลาเรียส่วนใหญ่ ใน 1 ปีที่ผ่านมาไม่เคยปล่อยปลาในการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุง โดยการปล่อยปลากินลูกน้ำ เช่นปลาหางนกยูง ปลาแกมบุงเซีย ร้อยละ 95.8 และ 94.8 ตามลำดับ

มีส่วนร่วมในการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงแฉ้วถางวัชพืชที่กีดขวางทางน้ำไหลให้น้ำไหลเร็ว ใน 1 ปีที่ผ่านมา กลุ่มที่ติดเชื่อไข้มาลาเรีย และกลุ่มไม่ติดไข้เชื่อมาลาเรียส่วนใหญ่ ไม่เคยแฉ้วถางวัชพืชที่กีดขวางทางน้ำไหลให้น้ำไหลเร็ว ร้อยละ 71.9 และ 68.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของประชากรที่ติดเชื้อไข้มาลาเรีย และไม่ติดเชื้อไข้มาลาเรีย จำแนกข้อมูลการใช้มุ้งและพฤติกรรมกำบังไข้มาลาเรีย

ข้อมูล	ติดเชื้อไข้มาลาเรีย n = 50		ไม่ติดเชื้อไข้มาลาเรีย n = 55	
	จำนวน	%	จำนวน	%
ออกจากพื้นที่เสี่ยงหรือมีอาการป่วยเข้ารับการเจาะโลหิตหาเชื้อไข้มาลาเรีย				
จากสถานบริการสาธารณสุขใด				
มาลาเรีย คลินิก/หน่วยควบคุมโรค	31	62.0	27	49.1
โรคติดต่อฯ โดยแมลง				
สถานีอนามัย	-	-	6	10.9
โรงพยาบาลของรัฐ	4	8.0	4	7.3
เจ้าหน้าที่เจาะโลหิต	15	30.0	18	32.7
สาเหตุเลือกใช้บริการสาธารณสุข				
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
เดินทางสะดวก/ใกล้บ้าน	42	84.0	43	78.2
ให้บริการรวดเร็ว	42	84.0	42	76.4
ไม่เสียค่าบริการ (ฟรี)	44	88.0	42	76.4
มีอัตรายศย์ดี / กันเอง	28	56.0	28	50.9
เชื่อมั่นผลการตรวจ	31	62.0	26	47.3

จากข้อมูลการออกจากพื้นที่เสี่ยงหรือมีอาการป่วยเข้ารับการเจาะโลหิตหาเชื้อไข้มาลาเรีย จากสถานบริการสาธารณสุขใดและ สาเหตุที่เลือกใช้บริการสาธารณสุข ผลการศึกษาพบว่า

ออกจากพื้นที่เสี่ยงหรือมีอาการป่วยเข้ารับการเจาะโลหิตหาเชื้อไข้มาลาเรีย จากสถานบริการสาธารณสุขใด ส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มที่ติดเชื้อไข้มาลาเรีย และกลุ่มไม่ติดเชื้อไข้มาลาเรียเลือกเข้ารับการเจาะโลหิตหาเชื้อไข้มาลาเรียที่สถานบริการสาธารณสุขมาลาเรียคลินิก/หน่วยควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลง ร้อยละ 62.0 และ 49.1 ตามลำดับ รองลงมาคือ เลือกเข้ารับการเจาะโลหิตหาเชื้อไข้มาลาเรีย

ที่สถานบริการสาธารณสุขโดยเจ้าหน้าที่ ที่เข้าไปให้บริการเจาะโลหิตในหมู่บ้าน ร้อยละ 30.0 และ 32.7 ตามลำดับ

สาเหตุที่เลือกใช้บริการสาธารณสุข กลุ่มที่คิดซื้อไข่มาลาเรียส่วนใหญ่ที่เลือกใช้บริการสาธารณสุขเพื่อเข้ารับการเจาะโลหิตหาเชื้อไข่มาลาเรีย เพราะไม่เสียค่าบริการ(ฟรี)ร้อยละ 88.0 รองลงมาคือ เดินทางสะดวก/ใกล้บ้าน และให้บริการรวดเร็ว ร้อยละ 84.0 เท่ากัน ส่วนกลุ่มไม่คิดซื้อไข่มาลาเรียส่วนใหญ่สาเหตุที่เลือกเข้ารับการเจาะโลหิตหาเชื้อไข่มาลาเรีย เพราะเดินทางสะดวก/ใกล้บ้าน ร้อยละ 78.2 รองลงมาคือ ให้บริการรวดเร็ว และไม่เสียค่าบริการ (ฟรี) ร้อยละ 76.4 เท่ากัน

2.3 ข้อมูลการบริการสาธารณสุข

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของประชากรที่คิดซื้อไข่มาลาเรีย และไม่คิดซื้อไข่มาลาเรีย จำแนกข้อมูลการบริการสาธารณสุข

ข้อมูล	คิดซื้อไข่มาลาเรีย n = 96		ไม่คิดซื้อไข่มาลาเรีย n = 102	
	จำนวน	%	จำนวน	%
พาหนะที่ใช้เดินทาง				
เดินมา	20	20.8	42	41.2
รถจักรยานยนต์/รถยนต์ส่วนตัว	73	76.1	56	54.9
รถโดยสารรับจ้าง	3	3.1	4	3.9
ผู้มาส่งตรวจโลหิต				
มาด้วยตนเอง	83	86.5	89	87.3
พ่อ / แม่ / ญาติ	13	13.5	13	12.7

จากข้อมูลการเดินทางจากบ้านมาถึงสถานบริการตรวจโลหิตโดยวิธีใด และใครเป็นผู้ที่มาส่งท่านเพื่อมารับบริการตรวจโลหิตในทุกครั้ง ผลการศึกษาพบว่า

เดินทางจากบ้านมาถึงสถานบริการตรวจโลหิตโดยวิธีใด กลุ่มที่คิดซื้อไข่มาลาเรีย และกลุ่มไม่คิดซื้อไข่มาลาเรียส่วนใหญ่เดินทางจากบ้านมาถึงสถานบริการตรวจโลหิตโดยรถจักรยานยนต์/รถยนต์ส่วนตัว ร้อยละ 76.1 และ 54.9 ตามลำดับ รองลงมาคือเดินทางจากบ้านมาถึงสถานบริการตรวจโลหิตโดยเดินมา ร้อยละ 20.8 และ 41.2 ตามลำดับ

ใครเป็นผู้ที่มาส่งท่านเพื่อมารับบริการตรวจโลหิตในทุกครั้ง ส่วนใหญ่กลุ่มที่ติดเชื้อไข้มาลาเรีย และกลุ่มไม่ติดเชื้อไข้มาลาเรียเดินทางมาด้วยตนเองเพื่อมารับบริการตรวจโลหิตในทุกครั้ง ร้อยละ 86.5 และ 87.3 ตามลำดับ

2.4 ข้อมูลสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของประชากรที่ติดเชื้อไข้มาลาเรีย และไม่ติดเชื้อไข้มาลาเรีย จำแนกข้อมูลสิ่งแวดล้อม

ข้อมูล	ติดเชื้อไข้มาลาเรีย n = 96		ไม่ติดเชื้อไข้มาลาเรีย n = 192	
	จำนวน	%	จำนวน	%
บริเวณที่ตั้งบ้าน(ตอบมากกว่า 1 ข้อ)				
ใกล้แหล่งน้ำ (แม่น้ำ / ลำธาร)	84	87.5	160	83.3
ใกล้ป่า	81	84.4	164	85.4
ใกล้สวน (สวนผลไม้ / สวนผัก)	35	36.5	56	29.2
บริเวณที่ตั้งกระท่อม (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)				
ใกล้แหล่งน้ำ (แม่น้ำ / ลำธาร)	30	31.3	40	20.8
ใกล้ป่า	29	30.2	49	25.5
ใกล้สวน (สวนผลไม้ / สวนผัก)	7	7.3	8	4.2

ข้อมูลสิ่งแวดล้อมบริเวณที่ตั้งบ้านและที่ตั้งกระท่อมใกล้แหล่งใดในระยะทางรัศมีไม่เกิน 3 กิโลเมตร ผลการศึกษาพบว่า

บริเวณที่ตั้งบ้านใกล้แหล่งใดในระยะทางรัศมีไม่เกิน 3 กิโลเมตร (ระยะทางไม่เกิน 3 กิโลเมตร ติดเชื้อในหมู่บ้าน จากแผนงานมาลาเรียแห่งชาติ) กลุ่มที่ติดเชื้อไข้มาลาเรียส่วนใหญ่บริเวณที่ตั้งบ้านใกล้แหล่งน้ำ (แม่น้ำ/ลำธาร) ร้อยละ 87.5 รองลงมาคือบริเวณที่ตั้งบ้านใกล้ป่า ร้อยละ 84.4 ส่วนกลุ่มไม่ติดเชื้อไข้มาลาเรียส่วนใหญ่บริเวณที่ตั้งบ้านใกล้ป่า ร้อยละ 85.4 รองลงมาคือบริเวณที่ตั้งบ้านใกล้แหล่งน้ำ (แม่น้ำ/ลำธาร) ร้อยละ 83.3 ตามลำดับ

บริเวณที่ตั้งกระท่อมไถ่แหล่งใดในระยะทางรัศมีไม่เกิน 3 กิโลเมตร (ระยะทางไม่เกิน 3 กิโลเมตร คิดเชื้อในหมู่บ้าน จากแผนงานมาลาเรียแห่งชาติ) กลุ่มที่คิดเชื้อไข้มาลาเรียส่วนใหญ่บริเวณที่ตั้งกระท่อมไถ่แหล่งน้ำ (แม่น้ำ/ลำธาร) ร้อยละ 31.3 รองลงมาคือบริเวณที่ตั้งบ้านไถ่ป่า ร้อยละ 30.2 ส่วนกลุ่มไม่คิดเชื้อไข้มาลาเรียส่วนใหญ่บริเวณที่ตั้งกระท่อมไถ่ป่า ร้อยละ 25.5 รองลงมาคือบริเวณที่ตั้งบ้านไถ่แหล่งน้ำ (แม่น้ำ/ลำธาร) ร้อยละ 20.8

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved